

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ Г.С. СКОВОРОДИ

Факультет історії і права
Кафедра цивільно-правових дисциплін і трудового права
імені професора О.І. Процевського
Кафедра державно-правових дисциплін,
кримінального права і процесу

**Круглий стіл
до Дня юриста**

***«Права та основоположні
свободи людини у контексті
євроінтеграції України»***

4 жовтня 2023 року

Харків

Свинаренко Н.О., Баличева Л.В.	
Про права дітей на окупованих росіянами українських землях.....	96
Зіньова О.С.	
Правове регулювання шлюбного віку за нормами вітчизняного та іноземного права	99
Мешкова К.О.	
Щодо реалізації та захисту корпоративних прав в перспективі декодифікації господарського законодавства	102
Кисельова М.С.	
Нормативно-правове забезпечення питання відповідальності за керування транспортним засобом у стані алкогольного сп'яніння.....	105
Клепка Д.І.	
Окремі питання забезпечення прав потерпілих під час розслідування воєнних злочинів у концепції перехідного правосуддя	107
Власенко М.В.	
Забезпечення реалізації трудової діяльності суддів під час режиму воєнного стану як елемент виконання Україною зобов'язань в Угоді про асоціацію	110
Гресь Д. О.	
Шахрайські схеми з крипто валютою	112
Гученко К.В.	
Кримінальна відповідальність за вчинення злочину дезертирство в умовах воєнного стану	115
Журавльов М.С.	
Проблеми визначення змісту істотної шкоди в військових кримінальних правопорушеннях	118
Лавроненко А.В.	
Щодо загальних закономірностей формування санкцій за вчинення військових правопорушень	121
Кириленко Б.І.	
Обмеження прав і свобод людини в Україні під час війни та дії воєнного стану	122
Козловський А.І.	
До питання про роль корупції в незаконному обігу земель	125
Новіченко Н.В.	
Окремі питання співвідношення заборони дискримінації та гендерної рівності у трудових відносинах	127
Олендарьов О.В.	
Заборона гендерної дискримінації як передумова досягнення гендерної рівності: вимоги ACQUIS ЄС та зобов'язання України	129

Лавроненко Андрій Віталійович,
аспірант кафедри державно-правових
дисциплін, кримінального права
і процесу ХНПУ ім. Г.С. Сковороди
e-mail: landruxa1981@gmail.com

ЩОДО ЗАГАЛЬНИХ ЗАКОНОМІРНОСТЕЙ ФОРМУВАННЯ САНКЦІЙ ЗА ВЧИНЕННЯ ВІЙСЬКОВИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ

Караність є однією з ознак кримінального правопорушення – саме належна кара у вигляді обмежень особистого, майнового чи іншого характеру визначає негативні наслідки для особи, яка вчинила кримінальне правопорушення. Законодавець, оцінюючи суспільну небезпечність кожного з діянь, які вважаються кримінальними правопорушеннями, формує і сукупність мір покарання за вчинення кожного із них. Вони, в свою чергу, формують санкцію, як структурну частину кримінально-правової норми. При цьому, незважаючи на численні і багаторічні дослідження як кримінально-правових санкцій в цілому, так і санкцій за вчинення певних груп кримінальних правопорушень єдиної загальноприйнятої відповіді про методику формування санкцій наразі не існує. В сучасній правовій літературі здійснюються дослідження принципів, правил формування санкцій але абсолютного визначення кореляції кримінального правопорушення і санкції за його вчинення на даний момент не визначається.

Але, аналіз санкцій за вчинення певної групи кримінальних правопорушень дозволяє зробити певні висновки щодо оцінки законодавцем їх суспільної небезпечності і очікування від певних покарань, що містяться у санкції, реалізації їх карального потенціалу саме при призначенні покарання за правопорушення такого роду.

Не є виключенням в даному випадку і військові правопорушення, загальний аналіз санкцій яких було проведено.

Військовими кримінальними правопорушеннями визнаються діяння вчинені проти встановленого законодавством порядку несення або проходження військової служби, вчинені військовослужбовцями, а також військовозобов'язаними та резервістами під час проходження зборів.

Так, Розділ XIX Кримінального кодексу України «Кримінальні правопорушення проти встановленого порядку несення військової служби (військові кримінальні правопорушення) складається із 53 статей, при чому, стаття 401 не містить санкції, оскільки визначає певні дефініції, суб'єктний склад військових правопорушень та окремі засади звільнення від кримінальної відповідальності. Більшість статей цього розділу складається із двох чи більше частин, що містять

кваліфіковані і особливо кваліфіковані склади кримінальних правопорушень та містять відповідно санкції, передбачені за їх вчинення.

Аналіз побудови санкцій військових правопорушень показав таку тенденцію щодо їх формування. У санкціях передбачено:

Штраф – 4 рази; службові обмеження – 7 разів; тримання в дисциплінарному батальйоні 14 разів; арешт – 2 рази; обмеження волі – 6 разів; позбавлення волі на певний строк – 92 рази. Інші покарання санкціям за вчинення військових правопорушень не передбачені.

Наведене дозволяє зробити декілька висновків. По-перше, переважна більшість покарань, передбачених санкціями за вчинення правопорушень такого роду, є покараннями, пов'язаними з ізоляцією від суспільства, що визначає їх каральний потенціал і засвідчує необхідність тимчасового обмеження свободи осіб, які вчинили військові правопорушення. По-друге, незважаючи на те, що військові правопорушення можуть вчиняти тільки особи, які пов'язані із несенням військової служби – тримання в дисциплінарному батальйоні, як специфічне покарання, передбачене як раз для такої категорії осіб, у санкціях міститься доволі нечасто, що видається дещо дивним. По-третє, явне домінування у санкціях покарання у виді позбавлення волі на певний строк засвідчує підвищену суспільну небезпечність військових правопорушень і неможливість досягнення цілей покарання за допомогою інших, менш суворих покарань.

УДК 349.2

<https://orcid.org/0009-0003-3412-3463>

Кириленко Богдан Ігорович,

аспірант кафедри цивільно-правових дисциплін і трудового права
імені професора О.І. Процевського
Харківського національного педагогічного університету
імені Г.С. Сковороди,
email: b.kirilenko7222@gmail.com

ОБМЕЖЕННЯ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ В УКРАЇНІ ПІД ЧАС ВІЙНИ ТА ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ

У правовій державі людина, її права і свободи становлять найвищу соціальну цінність. Конституційний лад України ґрунтується на визнанні людини, її життя і здоров'я, честі і гідності, недоторканності та безпеки найвищою соціальною цінністю, пріоритету її прав і свобод. Гарантування прав і свобод людини є головним обов'язком держави, держава відповідальна перед людиною та суспільством за свою діяльність [1, ст. 3].

Громадяни здійснюють свої права за принципом «дозволено все, що прямо не заборонено законом», а державні органи за принципом «дозволено лише те,